

Bruxelles, 26. lipnja 2026.
(OR. en)

10958/26

ECOFIN 881
UEM 301
ECB
EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	25. lipnja 2026.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2026) 585 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU IZVJEŠĆE O KONVERGENCIJI 2026. (pripremljeno u skladu s člankom 140. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije)

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2026) 585 final.

Priloženo: COM(2026) 585 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.6.2026.
COM(2026) 585 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

IZVJEŠĆE O KONVERGENCIJI 2026.

(pripremljeno u skladu s člankom 140. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije)

{SWD(2026) 585 final}

1. SVRHA IZVJEŠĆA

Euro je zamišljen kao jedinstvena valuta cijele Europske unije. Trenutačno ga svakodnevno koristi oko 355 milijuna ljudi u 21 državi članici europodručja. Njegove praktične koristi uključuju stabilnije cijene, niže transakcijske troškove za pojedince i poduzeća, transparentnija i konkurentnija tržišta te povećanu trgovinu unutar EU-a i s ostatkom svijeta. Euro je trenutačno druga najkorištenija valuta na svijetu.

U skladu s člankom 140. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Komisija i Europska središnja banka (ESB) dužne su najmanje jednom svake dvije godine ili na zahtjev države članice s odstupanjem¹ izvijestiti Vijeće o napretku koji su države članice s odstupanjem ostvarile u ispunjavanju obveza u odnosu na ostvarenje ekonomske i monetarne unije. Zadnja redovita izvješća o konvergenciji Komisije i ESB-a donesena su u lipnju 2024.

Bugarska je 25. veljače 2025. podnijela zahtjev za *ad hoc* ocjenu konvergencije. Nakon pripreme Izvješća o konvergenciji za Bugarsku i na temelju prijedloga Komisije Vijeće je u srpnju 2025. donijelo odluku da je Bugarska ispunila potrebne uvjete za usvajanje eura 1. siječnja 2026.²

Ovo Izvješće o konvergenciji za 2026. obuhvaća sljedećih pet država članica s odstupanjem: Češku, Mađarsku, Poljsku, Rumunjsku i Švedsku³. Radni dokument službi Komisije priložen ovom izvješću sadržava detaljniju ocjenu stanja konvergencije u tim državama članicama⁴.

U skladu s člankom 140. stavkom 1. UFEU-a, u izvješćima o konvergenciji provjerava se usklađenost nacionalnog zakonodavstva, uključujući statute nacionalnih središnjih banaka, s člancima 130. i 131. UFEU-a i Statutom Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke („Statut ESSB-a i ESB-a”). U izvješćima se mora provjeriti i je li dotična država članica postigla visok stupanj održive konvergencije s obzirom na (i) ispunjavanje četiriju konvergencijskih kriterija (stabilnost cijena, javne financije, stabilnost deviznog tečaja i dugoročne kamatne stope) te (ii) uzimajući u obzir druge čimbenike relevantne za gospodarsku integraciju i konvergenciju navedene u zadnjem podstavku članka 140. stavka 1. UFEU-a. Ta su četiri konvergencijska kriterija razrađena u protokolu priloženom Ugovorima (Protokol br. 13. o konvergencijskim kriterijima).

Ocjenu konvergencije u ovom izvješću treba razmatrati u kontekstu nekoliko velikih gospodarskih i političkih promjena u 2025. i prvoj polovini 2026. Nestabilnost trgovinske politike SAD-a 2025. i povećanje trgovinskih carina SAD-a (iako su konačne carine niže nego što je prvotno najavljeno) narušili su globalne trgovinske tokove i povećali političku nesigurnost. Međutim, unatoč tom zahtjevnom vanjskom okruženju gospodarstvo EU-a pokazalo je otpornost i nastavilo stabilno rasti. U 2024. zabilježen je umjeren gospodarski rast od 1,0 %, nakon čega je u 2025. uslijedio zamah, pa je BDP porastao za 1,4 %. Tom su rastu doprinijeli snažno tržište rada, smanjenje inflacijskih pritisaka i povoljni financijski uvjeti. Nakon što je dosegla vrhunac u razdoblju 2022. – 2023., godišnja inflacija potrošačkih cijena smanjila se na 2,6 % u 2024. i 2,5 % u 2025. Zbog nižih cijena energije i smanjenja inflacije cijena usluga, godišnja stopa inflacije u cijelom je EU-u u prvoj polovini 2025. nastavila padati, a zatim se stabilizirala na oko 2 % u drugoj polovini godine i prva dva mjeseca 2026.

Međutim, situacija se znatno promijenila izbijanjem rata na Bliskom istoku 28. veljače 2026., koji je prouzročio najveće poremećaje u globalnoj opskrbi energijom u novijoj povijesti. Uslijedilo je gotovo potpuno zatvaranje Hormuškog tjesnaca, što je smanjilo prijevoz nafte i ukapljenog prirodnog plina morskim putem i dovelo do naglog porasta cijena energije. Od

¹ Države članice koje još nisu ispunile nužne uvjete za uvođenje eura nazivaju se „države članice s odstupanjem”. Danska je dogovorila izuzeće prije donošenja Ugovora iz Maastrichta i ne sudjeluje u trećoj fazi ekonomske i monetarne unije.

² Odluka Vijeća (EU) 2025/1407 od 8. srpnja 2025. o usvajanju eura u Bugarskoj 1. siječnja 2026. (SL L 2025/1407, 14.7.2025., str. 1.).

³ Na temelju Protokola br. 16 uz Ugovore o određenim odredbama koje se odnose na Dansku, Danska je izuzeta od uvođenja jedinstvene valute, a postupak iz članka 140. UFEU-a može se pokrenuti samo na njezin zahtjev. Danska takav zahtjev nije podnijela i stoga nije obuhvaćena ocjenom.

⁴ Podaci u ovom izvješću odnose se na razdoblje do 17. lipnja 2026. Ocjena konvergencije temelji se na nizu mjesečnih pokazatelja konvergencije izračunatih za razdoblje do svibnja 2026.

izbijanja sukoba na Bliskom istoku do 29. travnja, zadnjeg dana za tehničke pretpostavke iz Komisijine proljetne gospodarske prognoze 2026., koja je osnova za procjenu održivosti u ovom Izvješću o konvergenciji, cijene nafte i plina povećale su se za 65 % odnosno 50 %, što je dovelo do znatnog ubrzanja inflacije cijena energije. Očekuje se da će se cjenovni pritisci postupno proširiti jer će rastući troškovi energije utjecati na cijeli proizvodni lanac i djelomično se prenijeti na potrošače. U vanjskim pretpostavkama iz Komisijine proljetne gospodarske prognoze 2026. uzima se u obzir kretanje cijena budućnosnica za energente u vrijeme zaključnog datuma prognoze. Te pretpostavke o energentima upućuju na relativno brzu, iako djelomičnu, normalizaciju uvjeta opskrbe, pri čemu se očekuje da će se cijene nafte i plina do 2027. stabilizirati na oko 20 % iznad razina prije rata.

Istodobno, kontinuirana agresija Rusije na Ukrajinu velika je prijetnja europskoj sigurnosti i zahtijeva povećanje potrošnje za obranu u doglednoj budućnosti. Komisija je stoga u ožujku 2025. predstavila obrambeni paket u okviru plana ReArm Europe za obrambenu pripravnost do 2030. U okviru tog plana Komisija je pozvala države članice da zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu, kojom im se osigurava dodatni proračunski prostor za prelazak na trajno više razine rashoda za obranu, u skladu s fiskalnim pravilima EU-a. Iznos planiranog odstupanja od preporučenog kretanja neto rashoda na temelju klauzule o odstupanju ograničen je na 1,5 % BDP-a i dostupan je u razdoblju od četiri godine. Osim toga, novim paketom sigurnosnih mjera za Europu (instrument SAFE) osiguravaju se zajmovi u iznosu do 150 milijardi EUR kako bi se državama članicama EU-a pomoglo da brzo i znatno povećaju ulaganja u obrambene kapacitete Europe.

Očekuje se da će brža provedba nacionalnih planova za oporavak i otpornost prije zaključenja Mehanizma za oporavak i otpornost krajem godine, zajedno s napretkom u provedbi programa kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027., djelomično ublažiti negativne posljedice trenutačne geopolitičke nestabilnosti i doprinijeti procesu konvergencije država članica EU-a koje nisu u europodručju. Osim što doprinose većem rastu i poboljšanju javnih financija, Mehanizam za oporavak i otpornost i programi kohezijske politike potiču dugoročni rast i otpornost država članica jer podupiru značajne reforme i ulaganja kojima se pridonosi svladavanju dugotrajnih i novih izazova, kao što je diversifikacija opskrbe energijom. Do kraja svibnja 2026. isplate u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost dosegule su 405,9 milijardi EUR, što je oko 70 % ukupnog iznosa potpore dostupne u okviru tog mehanizma. Za razdoblje 2021. – 2027. EU će državama članicama osigurati financijska sredstva u okviru kohezijske politike u iznosu od 420 milijardi EUR. Kohezijska politika usmjerena je na područja koja su ključna za promicanje konvergencije i konkurentnosti. Podupire dugoročna ulaganja u skladu s prioritetima EU-a, potiče rast BDP-a EU-a i posebno snažno utječe na države članice i regije koje su njezini glavni korisnici. Preispitivanje kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, koje je dovršeno u jesen 2025., državama članicama omogućilo je veću fleksibilnost i poticaje za bržu raspodjelu postojećih sredstava, ubrzanje provedbe programa i bolje usklađivanje financiranja s ključnim prioritetima EU-a.

Komisija je 22. travnja 2026. donijela Komunikaciju „AccelerateEU“, u kojoj je predstavila sveobuhvatan skup mjera za rješavanje problema sve većih troškova energije, daljnje smanjenje ovisnosti o nestabilnim tržištima fosilnih goriva i stabilno napredovanje Europe prema cilju energetske neovisnosti. Planom se nastoji pomoći potrošačima koji se suočavaju s naglim porastom cijena energije i ubrzati prelazak na čistu, sigurnu i priuštivu energiju. Mnoge države članice donijele su mjere proračunske politike za ublažavanje socijalnih i gospodarskih posljedica visokih cijena energije za kućanstva i poduzeća. Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. ukupni proračunski trošak takvih mjera iznosi 14,6 milijardi EUR, odnosno 0,07 % BDP-a EU-a 2026., uz velike razlike među državama članicama.

Komisija je 3. lipnja 2026. objavila proljetni paket europskog semestra 2026. Paket uključuje Komisijinu ocjenu usklađenosti država članica s relevantnim preporukama Vijeća o fiskalnoj politici. Za deset država članica na koje se trenutačno primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita, uključujući Mađarsku, Poljsku i Rumunjsku, Komisija je ocijenila mjere poduzete kao odgovor na preporuke Vijeća u okviru tog postupka. Za ostale države članice (na koje se trenutačno ne primjenjuje postupak u slučaju prekomjernog deficita), uključujući Češku i Švedsku, Komisija je ocijenila napredak u provedbi srednjoročnih planova i usklađenost s relevantnim preporukama Vijeća. Za države članice na koje se u kontekstu njihovih

srednjoročnih planova primjenjuje razdoblje fiskalne prilagodbe od sedam umjesto četiri godine, uključujući Rumunjsku, Komisija je ocijenila i provedbu ključnih koraka reformskih i ulagačkih obveza na kojima se temelji produljenje. Najavila je i da će države članice koje poduzmu mjere za jačanje energetske sigurnosti Europe i brže napuštanje fosilnih goriva moći tražiti ograničenu fiskalnu fleksibilnost na temelju postojeće nacionalne klauzule o odstupanju za rashode za obranu. Na zahtjev države članice područje primjene klauzule može se proširiti na mjere za smanjenje ovisnosti o uvozu fosilnih goriva koje se primjenjuju od veljače 2026., s namjenskom godišnjom gornjom granicom za razdoblje 2026. – 2028. (0,3 % BDP-a) i kumulativnom gornjom granicom (0,6 % BDP-a).

Konvergenijski kriteriji

Provjera **usklađenosti nacionalnog zakonodavstva**, uključujući statute nacionalnih središnjih banaka država članica s odstupanjem, zajedno s člankom 130. UFEU-a i obvezom usklađenosti iz članka 131. UFEU-a, obuhvaća ocjenu poštovanja zabrane monetarnog financiranja (članak 123. UFEU-a) i zabrane povlaštenog pristupa financijskim institucijama (članak 124. UFEU-a), ocjenu usklađenosti s ciljevima (članak 127. stavak 1. UFEU-a) i zadacima ESSB-a (članak 127. stavak 2. UFEU-a) te ocjenu drugih aspekata povezanih s integracijom nacionalnih središnjih banaka u Eurosustav⁵.

U članku 140. stavku 1. prvoj alineji UFEU-a **kriterij stabilnosti cijena** definiran je kao „postizanje visokog stupnja stabilnosti cijena; to će biti vidljivo iz stope inflacije koja je blizu stope zabilježene u najviše trima državama članicama koje su najuspješnije u smislu stabilnosti cijena”.

U članku 1. Protokola o konvergenijskim kriterijima dodatno je određeno da „kriterij stabilnosti cijena [...] znači da država članica ima razinu stabilnosti cijena koja je održiva te prosječnu stopu inflacije, promatrano tijekom jedne godine prije ispitivanja, koja ne prelazi za više od 1,5 postotnih poena stopu inflacije u najviše trima državama članicama koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Inflacija se mjeri indeksom potrošačkih cijena na usporednoj osnovi uzimajući pritom u obzir razlike u nacionalnim definicijama”⁶.

Kriterij održivosti podrazumijeva da se zadovoljavajuće rezultate u pogledu inflacije mora moći pripisati ulaznim troškovima i drugim čimbenicima koji na strukturni način utječu na kretanje cijena, a ne utjecaju privremenih čimbenika. Stoga ispitivanje konvergencije obuhvaća ocjenu čimbenika koji utječu na izgleda za inflaciju i u njemu se uzimaju u obzir najnovije Komisijine prognoze inflacije⁷.

U svibnju 2026. referentna vrijednost inflacije iznosila je 2,7 %, a tri „najuspješnije države članice” bile su Cipar, Francuska i Danska⁸.

Pri izračunu referentne vrijednosti ni za jednu državu članicu nisu utvrđene netipične vrijednosti rezultata u pogledu inflacije jer nijedna od njihovih stopa inflacije zbog specifičnih okolnosti tih zemalja nije znatno odstupala od prosjeka europodručja.

U članku 140. stavku 1. drugoj alineji UFEU-a **konvergenijski kriterij koji se odnosi na javne financije** definiran je kao „održivost stanja javnih financija; to će biti vidljivo iz proračuna države u kojem neće biti prekomjernog deficita kako je određen u skladu s člankom 126. stavkom 6.”

Nadalje, u skladu s člankom 2. Protokola o konvergenijskim kriterijima taj kriterij znači da „u trenutku provjere država članica nije predmetom odluke Vijeća prema članku 126. stavku 6. navedenog Ugovora o postojanju prekomjernog deficita u dotičnoj državi članici”.

⁵ Ispitivanje usklađenosti nacionalnog zakonodavstva temelji se na zakonodavstvu koje je bilo na snazi do kraja travnja 2026.

⁶ Inflacija se za potrebe kriterija stabilnosti cijena mjeri harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) definiranim u Uredbi (EU) 2016/792.

⁷ Sve prognoze inflacije i drugih varijabli u ovom izvješću preuzete su iz Komisijine proljetne gospodarske prognoze 2026. Prognoze se temelje na nizu zajedničkih pretpostavki za vanjske varijable i na pretpostavci da se politika neće mijenjati, ali se u njima uzimaju u obzir i dovoljno poznate mjere.

⁸ Odgovarajuće prosječne 12-mjesečne stope inflacije iznosile su 0,9 %, 1,2 % i 1,6 %.

Prema članku 140. stavku 1. trećoj alineji UFEU-a **kriterij deviznog tečaja** znači „pridržavanje uobičajenih granica fluktuacije predviđenih mehanizmom deviznog tečaja Europskog monetarnog sustava tijekom najmanje dvije godine, bez devalvacije u odnosu na euro”.

Člankom 3. Protokola o konvergencijskim kriterijima propisano je sljedeće: „Kriterij sudjelovanja u tečajnom mehanizmu Europskog monetarnog sustava [...] znači da je država članica poštovala normalan raspon fluktuacija tečajnog mehanizma Europskog monetarnog sustava bez ozbiljnih napetosti tijekom barem dviju posljednjih godina prije provjere. Osobito, države članice neće samoinicijativno devalvirati bilateralnu središnju stopu svoje valute u odnosu na euro tijekom istog razdoblja”⁹.

Relevantno dvogodišnje razdoblje za ocjenu stabilnosti deviznog tečaja u ovom je izvješću razdoblje od 18. lipnja 2024. do 17. lipnja 2026. U ocjeni usklađenosti s kriterijem stabilnosti deviznog tečaja Komisija uzima u obzir kretanja pomoćnih pokazatelja, kao što su devizne pričuve i kratkoročne kamatne stope. Uzima u obzir i ulogu mjera politike u održavanju stabilnosti deviznog tečaja (uključujući intervencije na deviznom tržištu) i međunarodnu financijsku pomoć (kad god je relevantna).

U skladu s člankom 140. stavkom 1. četvrtom alinejom UFEU-a potrebno je da se „trajnost konvergencije koju je ostvarila država članica s odstupanjem te njezina sudjelovanja u mehanizmu deviznog tečaja [...] odražava u **razinama dugoročnih kamatnih stopa**”.

U članku 4. Protokola o konvergencijskim kriterijima dalje se navodi da „kriterij konvergencije kamatnih stopa [...] znači da je, tijekom jedne promatrane godine prije provjere, država članica imala prosječnu nominalnu dugoročnu kamatnu stopu koja ne prelazi za više od 2 postotna poena stopu u najviše trima državama članicama koje su ostvarile najbolje rezultate s obzirom na stabilnost cijena. Kamatne se stope mjere na temelju dugoročnih državnih obveznica ili usporedivih vrijednosnih papira, vodeći pritom računa o razlikama nacionalnih definicija.”

U svibnju 2026. izračunana je referentna vrijednost kamatne stope od 5,1 %¹⁰.

Člankom 140. stavkom 1. UFEU-a ujedno se propisuje da se u izvješćima vodi računa o **drugim čimbenicima** koji su relevantni za gospodarsku integraciju i konvergenciju. To su integracija tržišta, razvoj tekućeg računa platne bilance i razvoj jedinične cijene rada i ostalih indeksa cijena. Ti dodatni čimbenici koje treba uzeti u obzir važni su jer pokazuju bi li se država članica bez poteškoća integrirala u europodručje i daju širi uvid u traženi visoki stupanj održive konvergencije.

Ocjena stupnja održive konvergencije za države članice s odstupanjem iznesena u ovom izvješću temelji se na proljetnoj gospodarskoj prognozi Komisije 2026. i političkim smjernicama u okviru proljetnog paketa europskog semestra 2026.¹¹ Posebno se temelji na: krovnoj komunikaciji za proljetni paket, uključujući zaključke o (i) fiskalnom nadzoru koji se provodi u okviru Pakta o stabilnosti i rastu i (ii) postupku u slučaju makroekonomske neravnoteže. U ocjeni se upućuje i na nalaze iz detaljnih preispitivanja za 2026. i izvješća za pojedine zemlje za 2026. Ocjena odražava i Komisijine procjene rizika za fiskalnu održivost i nacionalnog fiskalnog okvira te provedbe plana za oporavak i otpornost. Relevantni su i rezultati tržišta rada i proizvoda, sudjelovanje na tržištu rada, dostupnost vještina, formiranje plaća, socijalna otpornost i teritorijalna kohezija jer doprinose sposobnosti prilagodbe, konkurentnosti i neometanom sudjelovanju u europodručju.

2. ČEŠKA

⁹ Pri ocjeni usklađenosti s kriterijem deviznog tečaja Komisija provjerava je li tečaj ostao blizu središnjeg tečaja mehanizma ERM II. Razlozi za aprecijaciju mogu se uzeti u obzir, u skladu sa Zajedničkom izjavom o zemljama pristupnicama i mehanizmu ERM II koja je donesena na neformalnom sastanku Vijeća ECOFIN u Ateni 5. travnja 2003.

¹⁰ Referentna vrijednost za svibanj 2026. izračunana je kao aritmetička sredina prosječnih dvanaestomjesečnih dugoročnih kamatnih stopa Cipra (3,1 %), Francuske (3,5 %) i Danske (2,6 %) kojoj se dodaju dva postotna boda.

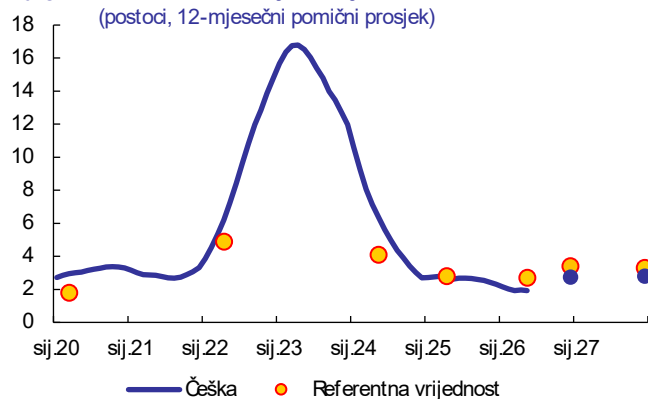
¹¹ COM(2026) 200 final, 3.6.2026.

S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te uzimajući u obzir dodatne relevantne čimbenike, Komisija smatra da Češka ne ispunjava uvjete za uvođenje eura.

Zakonodavstvo Češke, a posebno Zakon Češkog nacionalnog vijeća br. 6/1993 zb. o Češkoj narodnoj banci (Česká národní banka) (dalje u tekstu: Zakon o ČNB-u), **nije u potpunosti u skladu** sa zahtjevima iz članka 131. UFEU-a. Neusklađenosti se odnose na neovisnost središnje banke, zabranu monetarnog financiranja i integraciju središnje banke u Eurosustav s obzirom na ciljeve ČNB-a te ciljeve i zadaće ESSB-a i ESB-a utvrđene u članku 127. stavcima 1. i 2. UFEU-a i člancima 2. i 3. Statuta ESSB-a i ESB-a. Osim toga, Zakon o ČNB-u sadržava i nedostatke koji se odnose na zadaće ESSB-a i ESB-a.

Češka ispunjava kriterij stabilnosti cijena. Prosječna stopa inflacije u Češkoj tijekom dvanaest mjeseci do svibnja 2026. iznosila je 1,9 %, što je niže od referentne vrijednosti od 2,7 %. Predviđa se da će se do kraja 2026. povećati, a u drugoj polovini 2027. smanjiti, ali bi u obje godine trebala ostati ispod referentne vrijednosti.

Dijagram 2.a: Češka – kriterij inflacije
(postoci, 12-mjesečni pomični prosjek)

Napomena: Točke na samoj desnoj strani dijagrama prikazuju predviđenu referentnu vrijednost i 12-mjesečnu prosječnu stopu inflacije Češke u prosincu 2026. i prosincu 2027. Referentne vrijednosti za 2020., 2022., 2024. i 2025. su referentne vrijednosti izračunane u prethodnim izvješćima o konvergenciji.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Nakon razdoblja visoke inflacije 2021. – 2023., koje je započelo oporavkom od posljedica pandemije bolesti COVID-19 i koje je obilježio nagli porast cijena energije zbog opće ruske invazije na Ukrajinu, inflacija mjerena HIPC-om počela se smanjivati te je 2024. pala na 2,7 %, a 2025. na 2,3 %. Smanjenje ukupne inflacije potaknuto je usporavanjem rasta cijena hrane 2024. i cijena energije 2025. Inflacija cijena usluga, koja je obično relativno postojana i potaknuta rastom plaća, u tom se razdoblju smanjila, ali je i dalje bila znatno iznad razine ukupne inflacije. Godišnja inflacija dodatno se usporila u prva dva mjeseca 2026., a zatim se u narednim mjesecima povećala i u svibnju 2026. dosegla 1,8 %, potaknuta inflacijom cijena usluga i naglim porastom inflacije cijena energije zbog sukoba na Bliskom istoku. Godišnje stope inflacije mjerene HIPC-om u Češkoj su 2024. i 2025. u prosjeku bile malo više od onih u europodručju u cjelini.

Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. prosječna godišnja inflacija mjerena HIPC-om povećat će se na 2,7 % u 2026. i na 2,8 % u 2027. Predviđeno povećanje pripisuje se naglom rastu cijena energije, koji je samo djelomično neutraliziran sporijim rastom cijena usluga i hrane. Razina potrošačkih cijena u Češkoj 2024. je iznosila oko 88 % prosjeka europodručja, što upućuje na to da i dalje postoji potencijal za daljnju dugoročnu konvergenciju razine cijena.

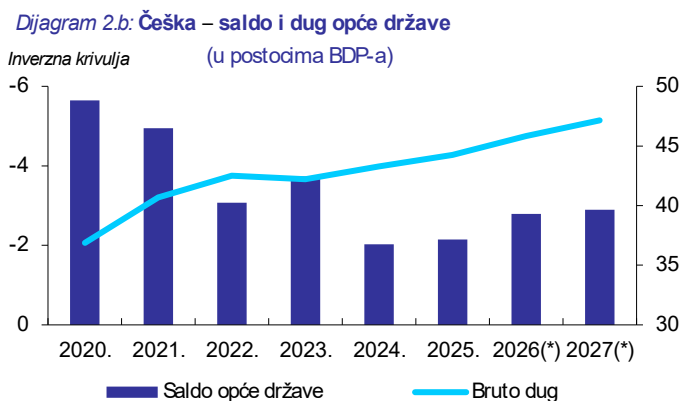
Češka ispunjava kriterij javnih financija. Češka nije predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita. Deficit opće države povećao se s 2,0 % BDP-a 2024. na 2,1 % BDP-a 2025., što je odraz većih plaća u javnom sektoru i povećanih državnih subvencija za obnovljive izvore energije, unatoč većem rastu BDP-a. Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. očekuje se da će deficit opće države 2026. dosegnuti 2,8 % BDP-a zbog, među

ostalim, potpunog ukidanja poreza na neočekivanu dobit energetskih poduzeća i preuzimanja plaćanja pristojbe za energiju iz obnovljivih izvora od potrošača električne energije. Predviđa se da će 2027. udio državnog deficita iznositi 2,9 %.

Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o potvrđivanju srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Češke. U planu se utvrđuje kretanje fiskalne prilagodbe tijekom četiri godine, s maksimalnim rastom neto rashoda od 4,5 % u 2025., 2,5 % u 2026., 2,6 % u 2027. i 2,9 % u 2028. Vijeće je u srpnju 2025. aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju radi povećanja rashoda za obranu za Češku, čime joj je omogućilo da odstupi od kretanja neto rashoda iz srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana i premaši ga. Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da su se neto rashodi u Češkoj povećali za 4,9 % u 2025. i kumulativno za 6,0 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta i odgovara odstupanju od 0,2 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta. Budući da Češka primjenjuje fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju, ocjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

Predviđa se da će 2026. neto rashodi porasti za 6,4 %, što je više od preporučenog rasta od 2,5 %. Odstupanje iznad preporučenog maksimuma odgovara godišnjem odstupanju od 1,5 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 0,1 % BDP-a kad se zajedno uzmu u obzir 2024., 2025. i 2026. S obzirom na fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju i trenutačna predviđanja rashoda za obranu, predviđeno odstupanje za 2026. u granicama je fleksibilnosti nacionalne klauzule o odstupanju.

Udio državnog duga u BDP-u povećao se s 43,3 % u 2024. na 44,3 % u 2025. te se predviđa da će se povećati na 45,8 % u 2026. i na 47,2 % u 2027. Tome doprinose negativni primarni saldo, izdaci za kamate i, u manjoj mjeri, prilagodba stanja i tokova koja utječe na povećanje duga, što je djelomično neutralizirano rastom nominalnog BDP-a. Čini se da su rizici za održivost duga u srednjoročnom razdoblju srednje razine i predviđa se da će se državni dug povećati s oko 44 % BDP-a 2025. na oko 56 % u 2036. Češki nacionalni fiskalni okvir ostvaruje dobre rezultate, ali su izazovi sve veći zbog, među ostalim, velikog povećanja duga opće države od izbijanja pandemije, usklađenosti s pravilom strukturnog salda koje zahtijeva dodatne mjere konsolidacije prije 2028. i isključenja rashoda za obranu iznad 2 % BDP-a iz nacionalnog okvira za rashode.

(*) Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Češka ne ispunjava kriterij deviznog tečaja. Češka kruna ne sudjeluje u tečajnom mehanizmu II (ERM II). Od kraja 90-ih godina prošlog stoljeća ČNB primjenjuje izričiti okvir za ciljanu inflaciju u kombinaciji s fluktuirajućim deviznim tečajem, koji omogućuje intervencije središnje banke na deviznom tržištu. Od travnja 2024. do siječnja 2025. tečaj češke krune iznosio je oko 25,2 CZK/EUR. Do kraja 2025. vrijednost češke krune porasla je na oko 24,3 CZK/EUR i kretala se oko te razine do sredine 2026. U svibnju 2026. kruna je bila oko 2 % jača u odnosu na euro nego dvije godine prije toga. Ciklus ublažavanja monetarne politike ČNB-a od prosinca 2023. do svibnja 2025. doveo je do velikog, stabilnog smanjenja češkog tromjesečnog PRIBOR-a, a time i raspona u odnosu na europodručje, koji je u drugoj polovini 2024. pao ispod 100 baznih

bodova. Od rujna 2024. raspon se počeo blago povećavati do sredine 2025. Nakon toga se stabilizirao na oko 150 baznih bodova te je u svibnju 2026. dosegao 133 bazna boda.

Češka ispunjava kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa. Prosječna dugoročna kamatna stopa tijekom godine dana do svibnja 2026. iznosila je 4,5 %, što je niže od referentne vrijednosti od 5,1 %. Dugoročna kamatna stopa Češke smanjila se u drugoj polovini 2024. i u rujnu te godine dosegla 3,8 %. Zatim se postupno povećala na 4,7 % u prosincu 2025. u skladu sa sve većim inflacijskim pritiscima. Dugoročna kamatna stopa dosegla je 4,9 % u svibnju 2026., pri čemu je raspon prema referentnim njemačkim obveznicama dosegnoo vrijednost od 184 bazna boda.

Komisija je ispitala i **dodatne čimbenike**, uključujući kretanja platne bilance, integraciju tržišta i institucionalno okruženje. U vanjskoj bilanci Češke (kombinirani tekući i kapitalni račun) zabilježen je višak od 2,2 % BDP-a 2025. Češko je gospodarstvo vrlo dobro integrirano u europodručje putem trgovinskih i investicijskih veza. Odabrani pokazatelji povezani s institucionalnim okruženjem pokazuju da je Češka u tom pogledu iznad prosjeka država članica europodručja. Financijski sektor u Češkoj manji je i slabije je razvijen nego u europodručju. Tržišno financiranje slabije je razvijeno, što se odražava u vrlo malim tržištima vlasničkog kapitala i duga privatnog sektora. Bankarski sektor u Češkoj vrlo je dobro integriran u financijski sektor europodručja, pogotovo zato što su banke većinom u stranom vlasništvu. U kontekstu postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža Komisija je u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. zaključila da nije potrebno provesti detaljno preispitivanje za Češku.

Plan Češke za oporavak i otpornost sadržava mjere za rješavanje različitih strukturnih problema, u sinergiji s drugim fondovima EU-a, uključujući fondove kohezijske politike, kako bi se povećala njezina konkurentnost i potaknuo održivi rast te smanjile teritorijalne i socijalne razlike u zemlji. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost Češkoj su u razdoblju 2021. – 2026. stavljena na raspolaganje bespovratna sredstva u iznosu od 8,4 milijarde EUR i zajmovi u iznosu od 343 milijuna EUR. Češka je podnijela šest zahtjeva za plaćanje, od kojih je pet već ocijenjeno, što je dovelo do ukupne isplate od 6,8 milijardi EUR do kraja svibnja 2026. Nadalje, ostvarila je približno 71 % ključnih etapa i ciljnih vrijednosti svojeg plana za oporavak i otpornost. Ključne reforme u češkom planu za oporavak i otpornost odnose se na energiju iz obnovljivih izvora, mobilnost s nultom stopom emisija, dugotrajnu skrb, cjenovno pristupačno stanovanje te pravila o sukobu interesa i lobiranju. Osim toga, za Češku je za razdoblje 2021. – 2027. iz sredstava kohezijske politike izdvojen iznos od 24,2 milijarde EUR. Financiranjem u okviru kohezijske politike posebno se nastoji dodatno ojačati konkurentnost Češke podupiranjem istraživanja i inovacija, konkurentnosti MSP-ova, energetske učinkovitosti, modernizacije javnih službi za zapošljavanje, razvoja vještina i cjeloživotnog učenja te ravnoteže između poslovnog i privatnog života i jednakih mogućnosti.

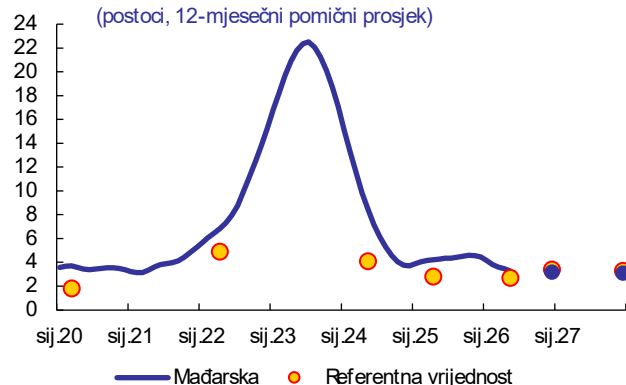
3. MAĐARSKA

S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te uzimajući u obzir dodatne relevantne čimbenike, Komisija smatra da Mađarska ne ispunjava uvjete za uvođenje eura.

Zakonodavstvo u Mađarskoj, a posebno Zakon o Mađarskoj narodnoj banci (Magyar Nemzeti Bank) (dalje u tekstu: MNB) **nije u potpunosti u skladu** sa zahtjevima iz članka 131. UFEU-a. Neusklađenosti se posebno odnose na neovisnost MNB-a, zabranu monetarnog financiranja i integraciju središnje banke u Eurosustav s obzirom na zadaće ESSB-a i ESB-a utvrđene u članku 127. stavcima 1. i 2. UFEU-a i člancima 2. i 3. Statuta ESSB-a i ESB-a. Osim toga, Zakon o MNB-u sadržava nesavršenosti koje se odnose na njezinu neovisnost i integraciju u Eurosustav.

Mađarska ne ispunjava kriterij stabilnosti cijena. Prosječna stopa inflacije u Mađarskoj u dvanaest mjeseci do svibnja 2026. iznosila je 3,3 %, što je više od referentne vrijednosti od 2,7 %. Predviđa se da će se inflacija do kraja 2026. smanjiti ispod referentne vrijednosti. Očekuje se da će u prvoj polovini 2027. porasti iznad referentne vrijednosti, ali da će se do kraja 2027. opet smanjiti ispod nje.

Dijagram 3.a: Mađarska – kriterij inflacije
(postoci, 12-mjesečni pomični prosjek)

Napomena: Točke na samoj desnoj strani dijagrama prikazuju predviđenu referentnu vrijednost i 12-mjesečnu prosječnu stopu inflacije Mađarske u prosincu 2026. i prosincu 2027. Referentne vrijednosti za 2020., 2022., 2024. i 2025. su referentne vrijednosti izračunane u prethodnim izvješćima o konvergenciji.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Godišnja inflacija mjerena HIPC-om u Mađarskoj usporila je 2024., ali se 2025. ponovno povećala i u prosjeku je iznosila 3,7 % odnosno 4,4 %. Godišnja inflacija mjerena HIPC-om povećala se s 3,9 % u svibnju 2024. na 5,7 % u siječnju i veljači 2025. Rastu inflacije 2024. i početkom 2025. najviše su doprinijeli povećana inflacija usluga zbog snažne potražnje potrošača, visoki rast plaća i povećanja poreza u pojedinim sektorima, iako su regulirane cijene 2024. imale ublažavajući učinak. Ukupna inflacija zatim je usporila te je u prosincu 2025. dosegla 3,3 %, uglavnom zbog niže inflacije energije. Dodatno se smanjila početkom 2026. te je u veljači dosegla najnižu razinu od 1,6 %, a zatim se postupno povećavala u narednim mjesecima. Inflacija mjerena HIPC-om u svibnju 2026. bila je na razini od 2,3 % zbog pada cijena hrane, blage korekcije cijena usluga i regulacije cijena goriva kako bi se ograničio učinak rasta cijena nafte zbog sukoba na Bliskom istoku. Godišnje stope inflacije mjerene HIPC-om u Mađarskoj su 2024. i 2025. u prosjeku bile više od stopa u europodručju u cjelini.

U Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. predviđa se da će se godišnja inflacija mjerena HIPC-om smanjiti na 3,2 % u 2026. i na 3,1 % u 2027., pri čemu će aprecijacija valute 2026. biti umjerena. Razina potrošačkih cijena u Mađarskoj 2024. iznosila je oko 70 % prosjeka europodručja, što upućuje na to da još ima potencijala za daljnju dugoročnu konvergenciju razine cijena.

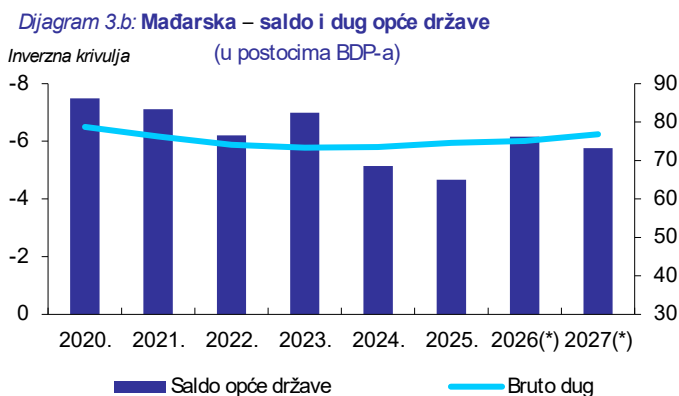
Mađarska ne ispunjava kriterij javnih financija. Mađarska je predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita. U Mađarskoj je deficit opće države od 2020. i dalje iznad referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Deficit opće države smanjio se s 5,1 % BDP-a 2024. na 4,7 % BDP-a 2025., ali je ostao iznad referentne vrijednosti od 3 % BDP-a. Smanjenje 2025. posljedica je bržeg povećanja prihoda od rashoda, uglavnom zbog snažnog rasta prihoda od PDV-a potaknutog velikom potrošnjom, znatnih povećanja plaća koja su dovela do povećanja doprinosa za socijalno osiguranje i velikih smanjenja javnih ulaganja. U Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. očekuje se povećanje deficita opće države na 6,2 % BDP-a 2026. zbog, među ostalim, smanjenja poreza na osobni dohodak, rasta plaća u javnom sektoru te bonusa i prekoračenja rashoda. Predviđa se da će se 2027. udio državnog deficita smanjiti na 5,8 %.

Vijeće je 18. veljače 2025. potvrdilo mađarski nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan. U planu se utvrđuje kretanje fiskalne prilagodbe tijekom četiri godine, s maksimalnim rastom neto rashoda od 4,3 % u 2025., 4,0 % u 2026., 3,9 % u 2027. i 3,7 % u 2028. Vijeće je donijelo i preporuku s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita. Preporučene maksimalne stope rasta neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita bile su u skladu s onima utvrđenima u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu. U skladu su s minimalnom godišnjom strukturnom prilagodbom od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentnim mjerilom koje se zahtijeva u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Rok za korekciju u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita je 2026., a u tom se trenutku planom predviđa deficit od 2,5 % BDP-a. Vijeće je u srpnju 2025. aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju radi

povećanja rashoda za obranu za Mađarsku, čime joj je omogućilo odstupanje od putanje korekcije u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita i od kretanja neto rashoda u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu, kao i njihovo premašivanje.

Predviđa se da će 2026. neto rashodi porasti za 9,7 %, što je više od preporučene stope rasta od 4,0 %. Odstupanje iznad preporučenog maksimuma odgovara godišnjem odstupanju od 2,3 % BDP-a i kumulativnom odstupanju od 3,0 % BDP-a. Komisija je 3. lipnja 2026., nakon uzimanja u obzir fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju, zaključila da je Mađarska u 2025. usklađena s preporučenom maksimalnom stopom rasta neto rashoda, a za 2026. se predviđa rizik od značajne neusklađenosti. Komisija u ovoj fazi ipak ocjenjuje da je Mađarska 2025. poduzela djelotvorne mjere. Zbog toga je postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju.

Udio državnog duga u BDP-u povećao se sa 73,5 % u 2024. na 74,6 % u 2025. Predviđa se da će se zbog visokog primarnog deficita i povećanih rashoda za kamate povećati na 75,1 % u 2026. i na 76,8 % u 2027. Čini se da su rizici za održivost duga Mađarske u srednjoročnom razdoblju visoki, a predviđa se da će se državni dug povećati s oko 75 % u 2025. na oko 103 % BDP-a 2036. Fiskalni okvir Mađarske postupno je postao usklađeniji s pravnim zahtjevima EU-a, ali njime se nisu potaknuli transparentnost i oprezan smjer fiskalne politike. Uspostavom realističnog i stabilnog nacionalnog srednjoročnog proračunskog okvira povećala bi se vjerodostojnost i učinkovitost fiskalne politike zemlje. Nadalje, mogli bi se ojačati uloga i neovisnost Fiskalnog vijeća.

(*) Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Mađarska ne ispunjava kriterij deviznog tečaja. Mađarska forinta ne sudjeluje u tečajnom mehanizmu II (ERM II). Mađarska primjenjuje fluktuirajući devizni tečaj koji omogućuje intervencije središnje banke na deviznom tržištu. Vrijednost forinte u odnosu na euro 2024. se smanjila, ali je u 2025. porasla i aprecijacija se nastavila sve do kraja veljače 2026. To je odraz razlika između monetarnih politika MNB-a i ESB-a, razlika u kretanju stope inflacije i povećane nesigurnosti tijekom cijelog tog razdoblja. U ožujku 2026. neizvjesnost zbog sukoba na Bliskom istoku dovela je do privremene deprecijacije forinte. Međutim, njezina se vrijednost ponovno povećala nakon što se inflacija približila prosjeku europodručja i nakon rezultata nacionalnih izbora u travnju. U svibnju 2026. forinta je bila oko 8 % jača u odnosu na euro nego dvije godine prije toga. Razlika u kratkoročnim kamatnim stopama u odnosu na europodručje 2024. se smanjila (najniža razina od 299 baznih bodova zabilježena je u kolovozu 2024.), pri čemu je MNB svoju kamatnu stopu smanjivao znatno bržim tempom od ESB-a. Razlika se zatim 2025. povećala jer je MNB zadržao nepromijenjenu kamatnu stopu, a ESB je svoju stopu još smanjio. Razlika se ponovno blago smanjila 2026. te je u svibnju dosegla 390 baznih bodova, pri čemu je MNB u veljači 2026. smanjio svoju kamatnu stopu, dok ESB nije mijenjao stope. Kratkoročne kamatne stope dodatno su se smanjile nakon izbora u travnju.

Mađarska ne ispunjava kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa. Prosječna dugoročna kamatna stopa tijekom godine dana do svibnja 2026. iznosila je 6,7 %, što je znatno iznad referentne vrijednosti od 5,1 %. Dugoročna kamatna stopa u Mađarskoj od prethodnog je izvješća ostala relativno stabilna, uz tek male promjene kamatne stope središnje banke i

prilično stabilnu inflaciju. Smanjenje kamatne stope središnje banke u veljači i nagli pad inflacije početkom 2026. doveli su do smanjenja dugoročne kamatne stope u Mađarskoj. Međutim, povećani rizici zbog rata na Bliskom istoku doprinijeli su njezinu privremenom povećanju na 7,1 % u ožujku, što je najviša razina od 2023. Rezultati travanjskih izbora doveli su do ponovnog pada dugoročne kamatne stope, koja je u svibnju 2026. pala na 5,7 %. Razlika u dugoročnoj kamatnoj stopi u odnosu na Njemačku bila je relativno stabilna u 2025., a 2026. se smanjila, nakon pada dugoročne kamatne stope. Dugoročni raspon prema referentnim njemačkim obveznicama u svibnju 2026. iznosio je 260 baznih bodova.

Komisija je ispitala i **dodatne čimbenike**, uključujući kretanja platne bilance, integraciju tržišta i institucionalno okruženje. Vanjska bilanca Mađarske (kombinirani tekući i kapitalni račun) poboljšala se na 2,2 % BDP-a 2024., uglavnom zbog poboljšanja trgovinske bilance. Zadržala se na 2,2 % BDP-a 2025., a sve veći deficit u trgovini robom i suficit u trgovini uslugama međusobno se poništavaju. Mađarsko je gospodarstvo vrlo dobro integrirano u europodručje putem trgovinskih i investicijskih veza. Odabrani pokazatelji koji se odnose na institucionalno okruženje pokazuju da Mađarska u tom pogledu ima lošije rezultate od mnogih država članica europodručja. Suočava se s izazovima u područjima kao što su regulatorna kvaliteta i kontrola korupcije. Ujedno ostvaruje slabije rezultate od prosjeka europodručja kad je riječ o učinkovitosti upravljanja i vladavini prava. Za financijski sustav Mađarske karakteristična je velika prisutnost imovine koju drže strani vlasnici koji ne obavljaju financijsko posredovanje u domaćem gospodarstvu. Bez njih je mađarski financijski sustav manje razvijen od prosjeka europodručja. Mađarski bankarski sektor ima velik i relativno stabilan udio u financijskom sektoru te je dobro integriran u financijski sustav europodručja zbog relativno velikog udjela stranog vlasništva. Tržišta kapitala i duga mala su i relativno manje razvijena. U kontekstu postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža Komisija je u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. zaključila da je za Mađarsku opravdano dodatno detaljno preispitivanje. U detaljnom preispitivanju zaključeno je da Mađarska ima poteškoća s visokim državnim dugom i potrebama za državnim financiranjem, troškovnom konkurentnošću i cijenama stambenih nekretnina. Uzimajući u obzir tu ocjenu u detaljnom preispitivanju, Komisija u svojoj Komunikaciji o proljetnom paketu europskog semestra 2026. navodi da se Mađarska i dalje suočava s makroekonomskim neravnotežama.

Plan za oporavak i otpornost Mađarske sadržava mjere za rješavanje različitih strukturnih problema, u sinergiji s drugim fondovima EU-a, uključujući fondove kohezijske politike, kako bi se povećala njezina konkurentnost i potaknuo održivi rast te smanjile teritorijalne i socijalne razlike u zemlji. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost Mađarskoj je u razdoblju 2021. – 2026. stavljeno na raspolaganje 10 milijardi EUR. Ključne reforme u mađarskom planu za oporavak i otpornost odnose se na vladavinu prava (npr. pravosudni sustav, borbu protiv korupcije, javnu nabavu), održivi promet, energetiku, upravljanje vodama i kružno gospodarstvo, oporezivanje i fiskalni okvir. Osim toga, za Mađarsku je za razdoblje 2021. – 2027. iz sredstava kohezijske politike izdvojen iznos od 23,7 milijardi EUR. Financijskim sredstvima kohezijske politike želi se dodatno poduprijeti konkurentnost Mađarske, među ostalim, inovacijama i prihvaćanjem naprednih tehnologija, zelenom tranzicijom i uzlaznom socijalnom konvergencijom, rješavanjem problema siromaštva te razvojem obrazovnih sustava i vještina. Iako je Mađarska ostvarila napredak u provedbi kohezijske politike, i dalje postoje problemi i znatne socijalne i regionalne razlike.

4. POLJSKA

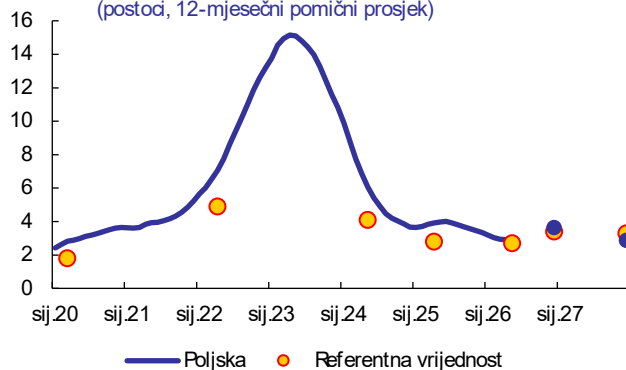
S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te uzimajući u obzir dodatne relevantne čimbenike, Komisija smatra da Poljska ne ispunjava uvjete za uvođenje eura.

Zakonodavstvo u Poljskoj, a posebno Zakon o Poljskoj narodnoj banci (Narodowy Bank Polski) (dalje u tekstu: Zakon o PNB-u) i Ustav Republike Poljske, **nije u potpunosti u skladu** sa zahtjevima iz članka 131. UFEU-a. Neusklađenosti se odnose na neovisnost središnje banke, zabranu monetarnog financiranja i integraciju središnje banke u Eurosustav. Osim toga, Zakon o PNB-u sadržava i neke nedostatke koji se odnose na neovisnost središnje banke i njezinu

integraciju u Eurosustav u pogledu zadaća ESSB-a i ESB-a utvrđenih u članku 127. stavku 2. UFEU-a i članku 3. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Poljska ne ispunjava kriterij stabilnosti cijena. Prosječna stopa inflacije u Poljskoj u dvanaest mjeseci do svibnja 2026. iznosila je 2,9 %, što je malo više od referentne vrijednosti od 2,7 %. Predviđa se da će se do kraja 2026. povećati i ostati iznad referentne vrijednosti. Međutim, očekuje se da će se smanjivati tijekom većeg dijela 2027. i pasti ispod referentne vrijednosti do kraja 2027.

Dijagram 4.a: Poljska – kriterij inflacije
(postoci, 12-mjesečni pomični prosjek)

Napomena: Točke na samoj desnoj strani dijagrama prikazuju predviđenu referentnu vrijednost i 12-mjesečnu prosječnu stopu inflacije Poljske u prosincu 2026. i prosincu 2027. Referentne vrijednosti za 2020., 2022., 2024. i 2025. su referentne vrijednosti izračunane u prethodnim izvješćima o konvergenciji.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Ukupna inflacija znatno se smanjila, s 10,8 % u 2023. na prosječno 3,7 % u 2024. i 3,3 % u 2025. Većina komponenti inflacije, osim usluga i prerađene hrane, pridonijela je tom smanjenju. Na cijene hrane utjecalo je postupno ukidanje privremene nulte stope PDV-a na osnovne prehrambene proizvode krajem ožujka 2024. U 2025. završilo je i zamrzavanje cijena plina i električne energije za kućanstva. Nakon smanjenja na 2,5 % u siječnju i veljači 2026. inflacija mjerena HIPC-om povećala se u sljedeća tri mjeseca i dosegla 3,3 % u svibnju 2026., čemu je doprinio rast globalnih cijena robe zbog sukoba na Bliskom istoku, a ublažili su je privremeno smanjenje poreza na gorivo i dnevna gornja granica cijena uvedena krajem ožujka 2026. Godišnja inflacija mjerena HIPC-om u Poljskoj je 2024. i 2025. bila u prosjeku viša nego u europodručju u cjelini.

Očekuje se da će inflacija porasti 2026. pa se smanjiti 2027., pri čemu će u obje godine ostati iznad prosjeka europodručja. Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. predviđa se da će godišnja inflacija mjerena HIPC-om u prosjeku iznositi 3,6 % u 2026. i 2,9 % u 2027. Prognoze inflacije i dalje su neizvjesne zbog rizika povezanih s globalnim cijenama robe i geopolitičkom situacijom. Razina potrošačkih cijena u Poljskoj 2024. iznosila je oko 69 % prosjeka europodručja, što upućuje na to da još ima potencijala za daljnju dugoročnu konvergenciju razine cijena.

Poljska ne ispunjava kriterij javnih financija. Poljska je predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita. Deficit opće države u Poljskoj od 2022. je viši od referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom, a povećao se s 3,4 % BDP-a 2022. na 6,4 % BDP-a 2024. i 7,3 % BDP-a 2025. To je posljedica veće javne potrošnje potaknute znatnim ulaganjima u obranu, povećanih socijalnih naknada (uključujući indeksaciju mirovina i nove programe „Aktivni roditelj” i „Obiteljska mirovina za udovice i udovce”), sve većih troškova servisiranja javnog duga, povećanih plaća u javnom sektoru i veće potrošnje za zdravstvenu skrb. U Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. predviđa se da će se deficit opće države 2026. smanjiti na 6,5 % BDP-a zbog ograničenja rashoda koje financira država i donesenih diskrecijskih mjera na strani prihoda. Predviđa se da će 2027. udio državnog deficita iznositi 6,3 %.

Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Poljske. U planu se utvrđuje kretanje fiskalne prilagodbe tijekom

četiri godine, s maksimalnim rastom neto rashoda od 6,3 % u 2025., 4,4 % u 2026., 4,0 % u 2027. i 3,5 % u 2028. Vijeće je donijelo i preporuku s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita. Preporučene maksimalne stope rasta neto rashoda u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita bile su u skladu s onima utvrđenima u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu. U skladu su s minimalnom godišnjom strukturnom prilagodbom od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentnim mjerilom koje se zahtijeva u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Rok za korekciju u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita je 2028., a u tom se trenutku planom predviđa deficit od 2,9 % BDP-a. Vijeće je u srpnju 2025. aktiviralo nacionalnu klauzulu o odstupanju radi povećanja rashoda za obranu za Poljsku, čime joj je omogućeno odstupanje i premašivanje putanje korekcije u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita i od kretanja neto rashoda u srednjoročnom fiskalno-strukturnom planu. Komisija je 3. lipnja 2026. na temelju ocjene djelotvornih mjera zaključila da je postupak u slučaju prekomjernog deficita za Poljsku u mirovanju.

Predviđa se da će 2026. neto rashodi porasti za 4,0 %, što je niže od preporučenog rasta od 4,4 %. Kumulativno odstupanje od preporučene najviše vrijednosti iznosi 1,0 % BDP-a. Međutim, predviđeno odstupanje na temelju aktualnih projekcija potrošnje za obranu u granicama je fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.

Udio državnog duga u BDP-u povećao se s 54,8 % u 2024. na 59,7 % u 2025. te se očekuje da će se dodatno povećati na 64,5 % u 2026. i na 68,3 % u 2027. To je posljedica visokog primarnog deficita, povećanih rashoda za kamate te prilagodbi stanja i tokova navise. Čini se da su rizici za održivost duga Poljske u srednjoročnom razdoblju visoki, a predviđa se da će se državni dug postupno povećati s oko 60 % u 2025. na oko 107 % BDP-a u 2036. Dvije važne reforme fiskalnog okvira provedene u Poljskoj 2024. ojačale su fiskalnu disciplinu i fiskalnu održivost uvođenjem mehanizma *ex ante* korekcije u nacionalno pravilo o rashodima kako bi se osigurala usklađenost s fiskalnim zahtjevima EU-a i sveobuhvatni mandat Fiskalnog vijeća za praćenje fiskalne politike.

(*) Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Poljska ne ispunjava kriterij deviznog tečaja. Poljski zlot ne sudjeluje u tečajnom mehanizmu II (ERM II). Poljska od travnja 2000. primjenjuje fluktuirajući devizni tečaj koji omogućuje intervencije središnje banke na deviznom tržištu, ako to smatra potrebnim, kako bi se postigla ciljana inflacija. Tečaj zlota ostao je relativno stabilan tijekom 2024., u prosjeku oko 4,31 PLN/EUR. Od siječnja do ožujka 2025. blago je ojačao, s 4,25 na oko 4,18 PLN/EUR. Nakon toga je uslijedila nagla deprecijacija, a zatim razdoblje relativno manjih fluktuacija na razini od oko 4,24 PLN/EUR. Od svibnja 2025. do kraja godine tečaj je ostao blizu 4,25 PLN/EUR. U svibnju 2026. tečaj zlota u prosjeku je iznosio 4,25 PLN/EUR. Zlot je bio oko 1 % jači u odnosu na euro nego dvije godine prije toga.

Razlika u kratkoročnim kamatnim stopama u odnosu na europodručje stalno se povećavala tijekom 2024. i prva tri mjeseca 2025. te je u ožujku 2025. dosegla 341 bazni bod. U tom se razdoblju, u skladu s ublažavanjem kamatne stope ESB-a, kratkoročna kamatna stopa u europodručju nastavila smanjivati, dok je tromjesečna kamatna stopa u Poljskoj ostala stabilna. Od svibnja 2025. PNB je započeo ciklus ublažavanja koji je doveo do znatnog

smanjenja razlike u kamatnim stopama na 200 baznih bodova u prosincu. Taj se trend nastavio i 2026., kad je razlika u kamatnim stopama u svibnju dosegla 162 bazna boda.

Poljska ne ispunjava kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa. Prosječna dugoročna kamatna stopa je u 12 mjeseci do svibnja 2026. iznosila 5,4 %, što je neznatno više od referentne vrijednosti od 5,1 %. Dugoročna kamatna stopa Poljske prvotno se blago povećala 2024. i dosegla vrhunac od 5,7 % u lipnju 2024., u kontekstu restriktivne monetarne politike i visokog fiskalnog deficita. U tom je razdoblju raspon dugoročne kamatne stope u odnosu na njemačke referentne obveznice ostao relativno stabilan, a zatim se povećao s 319 baznih bodova u srpnju 2024. na vršnih 355 baznih bodova u prosincu 2024. Od siječnja 2025. dugoročna kamatna stopa postupno se smanjivala, iako uz određene fluktuacije zbog ublažene monetarne politike, te je u svibnju 2026. dosegla 5,7 %. Zbog toga se raspon dugoročne kamatne stope u odnosu na njemačke referentne obveznice tijekom svibnja 2026. stalno smanjivao i dosegao oko 269 baznih bodova.

Komisija je ispitala i **dodatne čimbenike**, uključujući kretanja platne bilance, integraciju tržišta i institucionalno okruženje. Vanjska bilanca Poljske (tj. kombinirani tekući i kapitalni račun) pogoršala se 2024. i 2025., uglavnom zbog smanjenja na tekućem računu jer su izvozne cijene pale brže od uvoznih cijena. Vanjska bilanca prešla je sa suficita 2024. (0,6 % BDP-a) na neutralnu poziciju 2025. Poljsko je gospodarstvo dobro integrirano u europodručje putem trgovinskih i investicijskih veza. Prema odabranim pokazateljima koji se odnose na institucionalno okruženje Poljska je u tom pogledu ispod prosjeka država članica europodručja. Financijski sektor u Poljskoj manji je i manje razvijen nego u europodručju. Njime dominiraju banke, koje su dobro integrirane u financijski sustav europodručja jer su u velikoj mjeri u stranom vlasništvu. Tržišno financiranje slabije je razvijeno nego u europodručju, što se odražava u vrlo malim tržištima vlasničkog kapitala i duga privatnog sektora. U kontekstu postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža Komisija je u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. zaključila da za Poljsku nije opravdano dodatno detaljno preispitivanje.

Plan za oporavak i otpornost Poljske sadržava mjere za rješavanje različitih strukturnih problema, u sinergiji s drugim fondovima EU-a, uključujući fondove kohezijske politike, kako bi se povećala njezina konkurentnost i potaknuo održivi rast te smanjile teritorijalne i socijalne razlike u zemlji. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost Poljskoj se u razdoblju 2021. – 2026. osiguravaju bespovratna sredstva i zajmovi u iznosu od 54,7 milijardi EUR. U tijeku je provedba poljskog plana za oporavak i otpornost, u okviru koje će krajem lipnja 2026. ukupno biti isplaćeno 34,15 milijardi EUR (ili 62,4 % ukupnog iznosa). Ključne reforme u poljskom planu za oporavak i otpornost uključuju dekarbonizaciju poljskog gospodarstva, olakšavanje razvoja mrežne infrastrukture kako bi se osigurao univerzalan pristup internetu te reformu zdravstvenog sektora i institucija tržišta rada. Osim toga, Poljskoj se za razdoblje 2021. – 2027. iz sredstava kohezijske politike stavlja na raspolaganje 80,6 milijardi EUR. Financiranjem u okviru kohezijske politike posebno se nastoji dodatno poduprijeti konkurentnost, okolišna održivost te vještine i socijalna pravednost u Poljskoj. Poljska je ostvarila napredak u provedbi kohezijske politike, ali i dalje postoje izazovi, a regionalne razlike između istočnih regija i ostatka zemlje se produbljuju.

5. RUMUNJSKA

S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te uzimajući u obzir dodatne relevantne čimbenike, Komisija smatra da Rumunjska ne ispunjava uvjete za uvođenje eura.

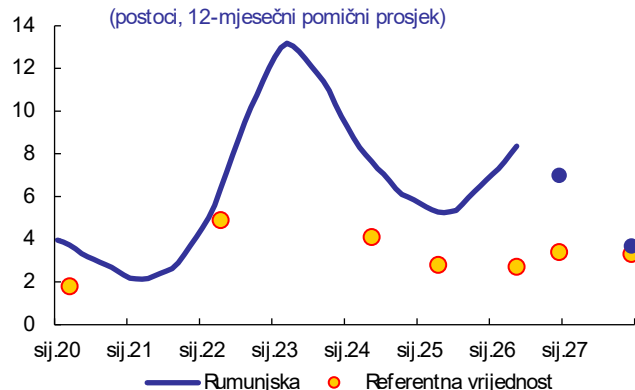
Zakonodavstvo u Rumunjskoj, a posebno Zakon br. 312 o Statutu Rumunjske narodne banke od 28. lipnja 2004. (dalje u tekstu: Zakon o RNB-u), **nije u potpunosti u skladu** sa zahtjevima iz članka 131 UFEU-a. Neusklađenosti se odnose na neovisnost središnje banke, zabranu monetarnog financiranja i integraciju središnje banke u Eurosustav. Osim toga, Zakon o RNB-u sadržava nesavršenosti koje se odnose na neovisnost RNB-a i njegovu integraciju u Eurosustav u pogledu zadaća ESSB-a i ESB-a utvrđenih u članku 127. stavku 2. UFEU-a i članku 3. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Rumunjska ne ispunjava kriterij stabilnosti cijena. Prosječna stopa inflacije u Rumunjskoj u 12 mjeseci do svibnja 2026. iznosila je 8,4 %, što je znatno više od referentne vrijednosti od 2,7 %. Predviđa se da će se smanjiti u drugoj polovini 2026., ali će do kraja 2026. ostati znatno iznad referentne vrijednosti. Za 2027. se predviđa daljnje smanjenje, ali će do kraja te godine ostati iznad referentne vrijednosti.

Godišnja inflacija mjerena HIPC-om u Rumunjskoj povećala se s 5,8 % u 2024. na 6,8 % u 2025. Nakon naglog porasta cijena energije 2022. dezinflacija je stagnirala, a sredinom 2025. trend se preokrenuo. Ukupna godišnja stopa inflacije mjerena HIPC-om smanjila se sa 7,3 % u siječnju 2024. na 4,9 % u travnju 2025., nakon čega je stalno rasla te se znatno povećala na 8,6 % u rujnu i ostala na toj razini u prosincu 2025. Nagli rast cijena hrane i energije najviše je pridonio povećanju ukupne inflacije. Povećanje inflacije u drugoj polovini 2025. uglavnom je posljedica ukidanja gornje granice cijena električne energije za kućanstva u srpnju 2025., u kombinaciji s povećanjem stope PDV-a i trošarina. Cijene neprerađene hrane povećale su se zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta za poljoprivredu, dok je rast cijena usluga bio kontinuirano visok zbog snažnog rasta plaća 2025., koji je usporio nakon zamrzavanja plaća u javnom sektoru. Povećanje cijena energije nakon sukoba na Bliskom istoku dovelo je do povećanja ukupne inflacije s 8,3 % u veljači 2026. na 9,7 % u svibnju 2026. Godišnje stope inflacije mjerene HIPC-om u Rumunjskoj 2024. i 2025. bile su više nego u europodručju u cjelini.

U Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. predviđa se da će se prosječna godišnja inflacija neznatno povećati na 7,0 % u 2026. pa 2027. postupno smanjiti na 3,7 %. Očekuje se da će dezinflaciju tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom poduprijeti snažno ublažavanje rasta plaća, dok će je rast cijena energije usporiti. Relativno niska razina cijena u Rumunjskoj od oko 61 % prosjeka europodručja za 2024. upućuje na potencijal za dugoročnu konvergenciju razine cijena.

Dijagram 5.a: Rumunjska – kriterij inflacije
(postoci, 12-mjesečni pomični prosjek)

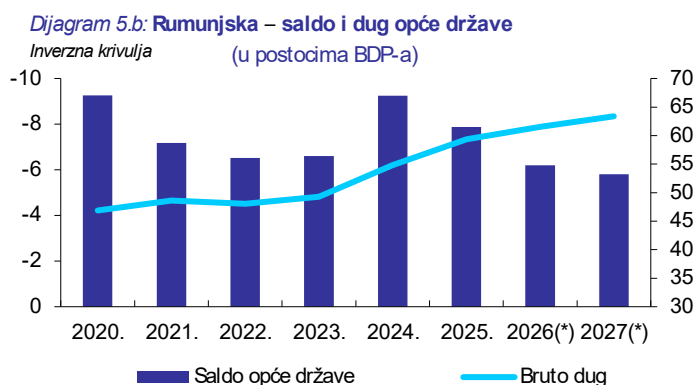
Napomena: Točke na samoj desnoj strani dijagrama prikazuju predviđenu referentnu vrijednost i 12-mjesečnu prosječnu stopu inflacije Rumunjske u prosincu 2026. i prosincu 2027. Referentne vrijednosti za 2020., 2022., 2024. i 2025. su referentne vrijednosti izračunane u prethodnim izvješćima o konvergenciji.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Rumunjska ne ispunjava kriterij javnih financija. Rumunjska je predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita. Deficit opće države poboljšao se s 9,3 % BDP-a 2024. na 7,9 % BDP-a 2025., ali je i dalje znatno iznad referentne vrijednosti od 3 % BDP-a iz Ugovora. To je poboljšanje posljedica veće naplate poreza i dvaju velikih paketa fiskalne konsolidacije 2025. s kombiniranim procijenjenim učinkom povećanja prihoda i smanjenja rashoda od oko 3,7 postotnih bodova BDP-a. U Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. očekuje se da će se deficit opće države u 2026. smanjiti na 6,2 % BDP-a., što je posljedica cjelogodišnjeg učinka paketa fiskalne prilagodbe za 2025. i dodatnih prihoda u 2026. od povećanja PDV-a i trošarina, višeg poreza na dividende, promjena poreza na imovinu i proširenja osnovice zdravstvenih doprinosa, uz strože kontrole tekućih rashoda. Predviđa se da će 2027. udio državnog deficita iznositi 5,8 %.

Vijeće je 20. lipnja 2025. na temelju članka 126. stavka 8. UFEU-a donijelo odluku kojom se utvrđuje da Rumunjska nije poduzela učinkovite mjere za smanjenje prekomjernog deficita. Zatim je 8. srpnja 2025. revidiralo kretanje fiskalne prilagodbe u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita Rumunjske, prema kojem Rumunjska mora zadržati rast nominalnih neto rashoda ispod 2,8 % u 2025., 2,6 % u 2026., 4,6 % u 2027., 4,4 % u 2028., 4,2 % u 2029. i 4,0 % u 2030. Te maksimalne stope rasta neto rashoda jednake su godišnjoj prilagodbi od oko 2 postotna boda godišnje 2025. i 2026. te oko 1 postotni bod nakon toga, što je iznad minimalne godišnje strukturne prilagodbe od najmanje 0,5 % BDP-a kao referentne vrijednosti koja se zahtijeva u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita. Rok za korekciju u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita je 2030., a u revidiranoj preporuci iz srpnja 2025. na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a predviđa se deficit od 2,8 % BDP-a. Ta je preporuka zamijenila izvorno kretanje neto rashoda iz srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Rumunjske kao operativno referentno mjerilo za praćenje postupka u slučaju prekomjernog deficita, ali su reforme i ulaganja na kojima se temelji produljeno razdoblje prilagodbe iz plana i dalje na snazi i Komisija ih i dalje prati. Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da je Rumunjska poduzela djelotvorne mjere kao odgovor na preporuku Vijeća te je stoga postupak u slučaju prekomjernog deficita u mirovanju. Predviđa se da će se neto rashodi 2026. povećati za 1,8 %, što je ispod gornje granice od 2,6 % koju je Vijeće preporučilo za 2026., te da će kumulativni rast neto rashoda do 2026. ostati unutar preporučene kumulativne gornje granice od 5,5 %.

Udio državnog duga u BDP-u povećao se s 54,8 % u 2024. na 59,3 % u 2025. te se očekuje da će se dodatno povećati na 61,6 % u 2026. i na 63,4 % u 2027., zbog visokog primarnog deficita i povećanja rashoda za kamate. Čini se da su rizici za održivost duga Rumunjske u srednjoročnom razdoblju visoki i predviđa se da će se državni dug naglo povećati te će 2036. iznositi oko 90 % BDP-a. Kad je riječ o fiskalnom okviru Rumunjske, i dalje postoje ozbiljni nedostaci u pogledu imenovanja članova Fiskalnog vijeća i upravljanja javnim ulaganjima.

(*) Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Rumunjska ne ispunjava kriterij deviznog tečaja. Rumunjski leu ne sudjeluje u tečajnom mehanizmu II (ERM II). Rumunjska primjenjuje puzajući tečajni aranžman kojim se omogućuju intervencije središnje banke na deviznom tržištu. Stabilnost deviznog tečaja važan je mehanizam kojim RNB osigurava financijsku stabilnost i realna očekivanja u pogledu razine inflacije. Vrijednost leua u odnosu na euro bila je 2024. relativno stabilna, a 2025. se smanjila. U kontekstu povećane političke nesigurnosti pritisci odljeva kapitala doveli su u svibnju 2025. do snažne deprecijacije, pa su gubici u odnosu na euro u usporedbi s prethodnim mjesecom iznosili 2 %. Zatim je uslijedilo razdoblje umjerene volatilnosti u drugoj polovini godine. U svibnju 2026. vrijednost leua u odnosu na euro bila je oko 5 % manja nego dvije godine prije toga. Raspon kratkoročne kamatne stope u odnosu na europodručje znatno se povećao (za oko 300 baznih bodova) u razdoblju od kolovoza 2024. do lipnja 2025. zbog stagniranja ključne kamatne stope RNB-a od sredine 2024. i ciklusa ublažavanja monetarne politike u europodručju. Taj se raspon dodatno povećao zbog šokova na rumunjskom novčanom tržištu krajem proljeća te je u lipnju 2025. dosegao vrhunac od oko 515 baznih bodova. Zatim se u drugoj polovini 2025. i početkom 2026. stalno smanjivao zbog poboljšanih uvjeta likvidnosti na rumunjskom novčanom tržištu. U svibnju 2026. dosegao je 362 bazna boda.

Rumunjska ne ispunjava kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa. Prosječna dugoročna kamatna stopa je u 12 mjeseci do svibnja 2026. iznosila 6,7 %, što je znatno više od referentne vrijednosti od 5,1 %. Dugoročna kamatna stopa Rumunjske postupno se povećavala tijekom 2024., a u siječnju 2025. dosegla je 7,1 %. Nakon blagog smanjenja tijekom prvih nekoliko mjeseci 2025. ponovno se počela povećavati u travnju, čemu je doprinijela povećana nesklonost tržišnom riziku zbog sve većeg fiskalnog deficita i zabrinutosti ulagača u pogledu izgleda za fiskalnu konsolidaciju. Dugoročna kamatna stopa zatim se postupno smanjivala u drugoj polovini 2025. nakon što je vlada donijela mjere fiskalne konsolidacije. U prvih pet mjeseci 2026. dugoročna kamatna stopa Rumunjske bila je uglavnom stabilna te je u svibnju 2026. iznosila 6,2 %. Dugoročni raspon prema referentnim njemačkim obveznicama iznosio je 312 baznih bodova u svibnju 2026., što je smanjenje u odnosu na vršnih 485 baznih bodova u lipnju 2025.

Komisija je ispitala i **dodatne čimbenike**, uključujući kretanja platne bilance, integraciju tržišta i institucionalno okruženje. Vanjska bilanca Rumunjske (tj. kombinirani tekući i kapitalni račun) blago se poboljšala s -6,7 % BDP-a 2024. na -6,0 % u 2025., uglavnom zbog povećanja suficita kapitalnog računa zahvaljujući boljoj apsorpciji sredstava EU-a. Deficit tekućeg računa Rumunjske i dalje je velik te je 2025. iznosio 7,9 % BDP-a, unatoč tome što se u drugoj polovini godine malo smanjio zbog fiskalne konsolidacije i slabije domaće potražnje. Rumunjsko gospodarstvo dobro je integrirano u europodručje putem trgovinskih i investicijskih veza. Odabrani pokazatelji koji se odnose na institucionalno okruženje pokazuju da Rumunjska u tom pogledu ima lošije rezultate od mnogih država članica europodručja. Suočava se s izazovima u područjima kao što je kontrola korupcije. Financijski sektor u Rumunjskoj manji je i slabije je razvijen nego u europodručju. Bankarski sektor u Rumunjskoj dobro je integriran u financijski sustav europodručja, pogotovo zato što je u velikoj mjeri u stranom vlasništvu. Međutim, tržišno financiranje manje je razvijeno nego u europodručju, što se odražava u vrlo malim tržištima vlasničkog kapitala i duga privatnog sektora. U kontekstu postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža Komisija je u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. zaključila da je za Rumunjsku opravdano dodatno detaljno preispitivanje. U detaljnom preispitivanju zaključeno je da se Rumunjska i dalje suočava sa slabostima povezanim s velikim fiskalnim i vanjskim deficitima, unatoč poboljšanjima od druge polovine 2025. Istodobno su se smanjili pritisci na plaće i troškove, što bi moglo pozitivno utjecati na troškovnu konkurentnost. Visoki državni deficit Rumunjske ključni je pokretač velikih vanjskih deficita i potreba za zaduživanjem. Postupak fiskalne konsolidacije pokrenut 2025. doprinosi smanjenju slabosti Rumunjske i očekuje se da će se nastaviti. Uzimajući u obzir tu ocjenu u detaljnom preispitivanju, Komisija u svojoj Komunikaciji o proljetnom paketu europskog semestra 2026. navodi da se Rumunjska i dalje suočava s prekomjernim makroekonomskim neravnotežama.

Plan Rumunjske za oporavak i otpornost sadržava mjere za rješavanje različitih strukturnih problema, u sinergiji s drugim fondovima EU-a, uključujući fondove kohezijske politike, kako bi se povećala njezina konkurentnost i potaknuo održivi rast te smanjile teritorijalne i socijalne razlike u zemlji. Nakon revizije plana za oporavak i otpornost 2025. omotnica Mehanizma za oporavak i otpornost Rumunjske iznosi oko 21,4 milijarde EUR za razdoblje 2021. – 2026., uključujući 13,5 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima i 7,8 milijardi EUR u zajmovima. Revidiranim planom znatno je smanjena komponenta zajma s 14,9 milijardi EUR na 7,8 milijardi EUR zbog kašnjenja u provedbi i smanjenja opsega mjera za koje se smatra da se više ne mogu u potpunosti provesti. Rumunjska je do kraja 2025. podnijela četiri zahtjeva za plaćanje. Do lipnja 2026. ukupne isplate iznosile su oko 60 % ukupne omotnice. Ključne reforme u rumunjskom planu za oporavak i otpornost odnose se na mirovine, dekarbonizaciju/postupno ukidanje proizvodnje energije iz ugljena i lignita, poduzeća u državnom vlasništvu, poreznu upravu i poreznu reformu te socijalnu i zdravstvenu skrb. Osim toga, za Rumunjsku je za razdoblje 2021. – 2027. iz sredstava kohezijske politike izdvojen iznos od 33,7 milijardi EUR. Financiranjem u okviru kohezijske politike nastoji se dodatno poduprijeti konkurentnost i uzlaznu socijalnu konvergenciju Rumunjske, među ostalim ulaganjima u istraživanje, inovacije i konkurentnost MSP-ova, zelenu i pravednu tranziciju, modernizaciju institucija tržišta rada, razvoj vještina te veću kvalitetu i uključivost obrazovanja i osposobljavanja, kao i smanjenje siromaštva. Rumunjska je ostvarila napredak u provedbi kohezijske politike, ali i dalje ima poteškoće te još uvijek postoje znatne teritorijalne razlike u

ulaganjima i zapošljavanju između regije glavnog grada i drugih regija, kao i između urbanih i neurbanih područja.

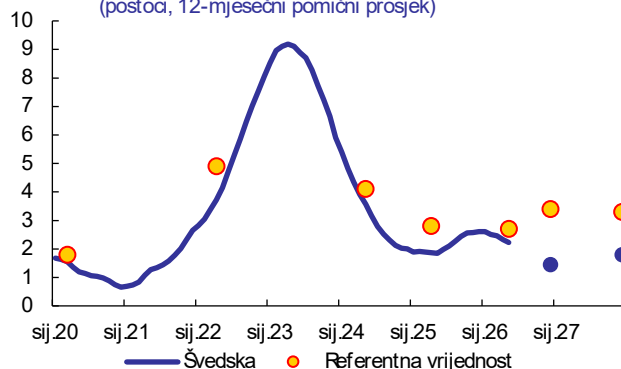
6. ŠVEDSKA

S obzirom na ocjenu pravne usklađenosti i ispunjavanja konvergencijskih kriterija te uzimajući u obzir dodatne relevantne čimbenike, Komisija smatra da Švedska ne ispunjava uvjete za uvođenje eura.

Zakonodavstvo u Švedskoj, posebno novi Zakon o Riksbanku, **nije u potpunosti usklađeno** sa zahtjevima iz članka 131. UFEU-a. Neusklađenosti i nesavršenosti i dalje postoje u područjima neovisnosti središnje banke, zabrane monetarnog financiranja i integracije središnje banke u Eurosustav s obzirom na ciljeve Riksbanka i zadaće ESSB-a i ESB-a utvrđene u članku 127. stavcima 1. i 2. UFEU-a te člancima 2. i 3. Statuta ESSB-a i ESB-a.

Švedska ispunjava kriterij stabilnosti cijena. Prosječna stopa inflacije mjerena HIPC-om u Švedskoj je u dvanaest mjeseci do svibnja 2026. iznosila 2,2 %, što je niže od referentne vrijednosti od 2,7 %. Predviđa se da će se do kraja 2026. smanjiti, a zatim blago povećati 2027., ali bi u obje godine trebala ostati ispod referentne vrijednosti.

Dijagram 6.a: Švedska – kriterij inflacije
(postoci, 12-mjesečni pomični prosjek)

Napomena: Točke na samoj desnoj strani dijagrama prikazuju predviđenu referentnu vrijednost i 12-mjesečnu prosječnu stopu inflacije Švedske u prosincu 2026. i prosincu 2027. Referentne vrijednosti za 2020., 2022., 2024. i 2025. su referentne vrijednosti izračunane u prethodnim izvješćima o konvergenciji.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Prosječna godišnja stopa inflacije mjerena HIPC-om u Švedskoj je 2024. iznosila 2,0 %, a 2025. se povećala na 2,6 %. Te su stope inflacije uglavnom bile u skladu s onima za europodručje. Niže cijene energije, bazni učinci i umjeren rast plaća zbog višegodišnjih sporazuma o umjerenom rastu plaća pridonijeli su dezinflaciji u obje godine. Snažno usporavanje rasta cijena hrane 2024. i zamjetno ublažavanje rasta cijena neenergetskih industrijskih proizvoda u objema godinama pridonijeli su i nižoj ukupnoj inflaciji, dok je inflacija usluga ostala visoka, ali se smanjila s 4,9 % u 2024. na 3,8 % u 2025. Nešto više cijene hrane i energije 2025. pridonijele su oporavku ukupne inflacije. Zakašnjeli učinak jačeg efektivnog tečaja krune 2024. pridonio je ublažavanju rasta cijena uvezene robe i usluga. Inflacija mjerena HIPC-om usporila se u prvim nekoliko mjeseci 2026. jer su učinke sukoba na Bliskom istoku od travnja nadmašila znatna smanjenja neizravnih poreza na hranu i goriva, u kombinaciji s niskom temeljnom inflacijom.

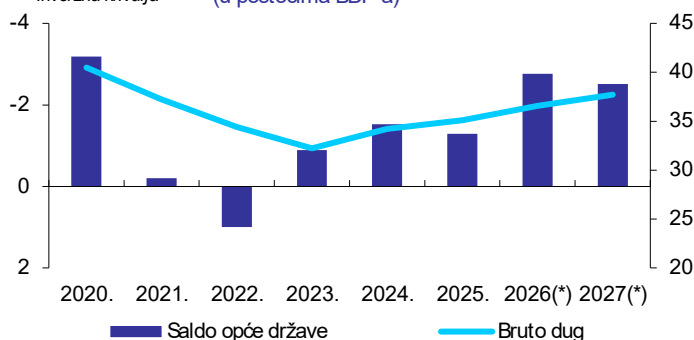
Prema proljetnoj gospodarskoj prognozi Komisije za 2026. predviđa se da će se prosječna godišnja inflacija smanjiti na oko 1,5 % u 2026., a zatim neznatno povećati na 1,8 % u 2027. Kretanja inflacije 2026. odražavaju učinak viših uvoznih cijena, posebno naftnih proizvoda, što je djelomično neutralizirano smanjenjem PDV-a i trošarina, umjerenim povećanjem plaća i zaostalim učinkom jače krune, pri čemu će posebni čimbenici prestati imati utjecaj 2027. Razina cijena u Švedskoj relativno je visoka (oko 110 % prosjeka europodručja 2024.).

Švedska ispunjava kriterij javnih financija. Švedska nije predmet odluke Vijeća o postojanju prekomjernog deficita. Deficit opće države blago se poboljšao s 1,5 % BDP-a 2024. na 1,3 % BDP-a 2025., što je posljedica sporog gospodarskog rasta. Prema Komisijinoj proljetnoj gospodarskoj prognozi 2026. očekuje se da će deficit opće države 2026. dosegnuti 2,8 % BDP-a zbog smanjenja razine ukupnih prihoda. Predviđa se da će 2027. udio državnog deficita iznositi 2,5 %.

Vijeće je 21. siječnja 2025. donijelo preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Švedske. Plan obuhvaća razdoblje 2025. – 2028. i njime se utvrđuje gornja granica rasta neto rashoda tijekom četiri godine, s maksimalnim stopama rasta neto rashoda od 4,0 % u 2025., 4,4 % u 2026., 4,4 % u 2027. i 4,6 % u 2028. Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da se predviđa rast neto rashoda za 6,5 % u 2026., što je iznad preporučenog rasta od 4,4 %. Odstupanje iznad preporučenog maksimuma odgovara godišnjem odstupanju od 1,0 % BDP-a. Međutim, razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđena kumulativna stopa rasta neto rashoda niža je od preporučene maksimalne stope rasta. Predviđa se da će se neto rashodi 2026. povećati za 6,5 %, što je iznad gornje granice od 4,4 % koju je Vijeće preporučilo za 2026., te da će kumulativni rast neto rashoda do 2026. ostati unutar preporučene kumulativne gornje granice od 15,5 %.

Udio državnog duga u BDP-u povećao se s 34,1 % u 2024. na 35,1 % u 2025., a očekuje se da će se dodatno povećati na 36,5 % BDP-a u 2026. i na 37,7 % BDP-a u 2027. zbog većeg primarnog deficita. Čini se da su rizici za održivost duga Švedske u srednjoročnom razdoblju niski, iako se predviđa da će se državni dug do 2036. povećati na oko 44 % BDP-a. Švedska ima čvrst fiskalni okvir s jasnim pravilima i srednjoročnim fokusom te održivom razinom duga od 35 % BDP-a.

Dijagram 6.b: Švedska – saldo i dug opće države
Inverzna krivulja (u postocima BDP-a)

(*) Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Izvor: Eurostat, Komisijina proljetna gospodarska prognoza 2026.

Švedska ne ispunjava kriterij deviznog tečaja. Švedska kruna ne sudjeluje u tečajnom mehanizmu II (ERM II). Švedska primjenjuje fluktuirajući devizni tečaj koji omogućuje intervencije središnje banke na deviznom tržištu. Nakon dugog razdoblja deprecijacije u odnosu na euro tijekom kojeg je oslabila s 8,3 SEK/EUR u kolovozu 2012. na 11,8 SEK/EUR u rujnu 2023., švedska kruna donekle se oporavila 2024. i 2025. i u veljači 2026. dosegla 10,6 SEK/EUR, nakon čega je ponovno blago oslabila. Raspon tromjesečnih stopa STIBOR i Euribor nestabilan je tijekom posljednjih nekoliko godina. Nakon kratkotrajnog, ali znatnog povećanja 2022., smanjio se i postao negativan u drugoj polovini 2024. Otada je fluktuirao od -20 do 20 baznih bodova, na znatno nižoj razini nego u godinama prije 2022. (oko 50 baznih bodova). U svibnju 2026. raspon je iznosio -21 bazni bod, a tečaj je iznosio 10,9 SEK/EUR, što je 7 % više u odnosu na euro nego dvije godine ranije.

Švedska ispunjava kriterij konvergencije dugoročnih kamatnih stopa. Prosječna dugoročna kamatna stopa je u Švedskoj u 12 mjeseci do svibnja 2026. iznosila 2,6 %, što je znatno niže od referentne vrijednosti od 5,1 %. Nakon znatnog povećanja 2022. i 2023., dugoročne kamatne stope u Švedskoj smanjile su se 2024., a zatim su se 2025. vratile na razine iz 2023. Od početka 2024. dugoročna kamatna stopa varira od 2,2 % do 2,8 %. Raspon u odnosu na njemačke

referentne obveznice ostao je relativno malen, uz određenu volatilnost 2024. i 2025. Raspon se posljednjih godina općenito smanjio i 2024. postao blago negativan te je u srpnju 2024. dosegnuo -34 bazna boda. Zatim se blago povećao do siječnja 2026. pa se postupno smanjio na -31 bazni bod u svibnju 2026.

Komisija je ispitala i **dodatne čimbenike**, uključujući kretanja platne bilance, integraciju tržišta i institucionalno okruženje. Vanjska bilanca Švedske (kombinirani tekući i kapitalni račun) i dalje bilježi višak u iznosu od 7,0 % BDP-a 2024. i 6,2 % u 2025. Švedsko je gospodarstvo dobro integrirano u europodručje putem trgovinskih i investicijskih veza. Odabrani pokazatelji koji se odnose na institucionalno okruženje pokazuju da Švedska u tom pogledu ostvaruje bolje rezultate od većine država članica europodručja. Financijski sektor u Švedskoj vrlo je razvijen i dobro integriran u financijski sustav europodručja. Bankarstvo dominira financijskim sektorom, iako i fondovi za osiguranje i mirovinski fondovi čine njegov relativno veliki dio. Nadalje, Švedska ima jedno od najnaprednijih tržišta kredita i vlasničkih vrijednosnih papira u EU-u, a razina tržišnog financiranja među najvišima je u EU-u. U kontekstu postupka u slučaju makroekonomskih neravnoteža Komisija je u Izvješću o mehanizmu upozoravanja za 2026. zaključila da je za Švedsku opravdano dodatno detaljno preispitivanje. U okviru dodatnog detaljnog preispitivanja zaključeno je da se Švedska suočava sa slabostima povezanim s njezinim tržištem nekretnina i visokim privatnim dugom. Iako su se cijene stambenih nekretnina donekle smanjile u odnosu na razine iz 2022. i 2023., zaduženost kućanstava i dalje je visoka i očekuje se da će se dodatno povećati. Financijski sektor uvelike je izložen sektoru nekretnina, ali je profitabilan i ima dobar zaštitni sloj kapitala za slučaj nepovoljnih kretanja. Ponuda stambenih nekretnina i dalje nije fleksibilna, a na tržištu najma nekretnina provedene su samo ograničene reforme, što je dovelo do dugih lista čekanja i niske stope slobodnih stambenih jedinica u usporedbi s drugim zemljama EU-a. Uzimajući u obzir tu ocjenu u detaljnom preispitivanju, Komisija u svojoj Komunikaciji o proljetnom paketu europskog semestra 2026. navodi da u Švedskoj više ne postoje makroekonomske neravnoteže.

Švedski plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za rješavanje različitih strukturnih problema, u sinergiji s drugim fondovima EU-a, uključujući fondove kohezijske politike, čiji je cilj smanjenje teritorijalnih i socijalnih razlika u zemlji. Iz Mehanizma za oporavak i otpornost Švedskoj su u razdoblju 2021. – 2026. stavljene na raspolaganje 3,4 milijarde EUR. Švedska je podnijela drugi zahtjev za plaćanje u siječnju 2026. Ključna ulaganja i reforme u švedskom planu za oporavak i otpornost odnose se na financiranje tehnologija i infrastrukture za smanjenje emisija stakleničkih plinova, izolaciju stambenih objekata, osposobljavanje za skrb o starijim osobama i uvođenje širokopojasne mreže u rijetko naseljenim područjima. Prva isplata u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost izvršena je u srpnju 2025., a preostali zahtjevi za plaćanje (za 2026.) još se ocjenjuju. Osim toga, za Švedsku je za razdoblje 2021. – 2027. iz sredstava kohezijske politike izdvojen iznos od 2,4 milijarde EUR. Financiranjem u okviru kohezijske politike posebno se nastoji dodatno poboljšati uvjete za istraživanje i inovacije, stvoriti prilike za poduzetništvo i industrijsku transformaciju te poduprijeti digitalizaciju, internacionalizaciju i konkurentnost. Švedska je ostvarila napredak u provedbi kohezijske politike, ali i dalje su prisutni određeni izazovi, npr. razlike između regije glavnog grada i ostatka zemlje.